

OBSAH

Úvod

I. Vymezení problematiky a základní pojmy	10
1. Literatura a vybrané dokumenty	10
1.1 Odborná literatura a dokumenty prezentované v ČR	10
1.2 Zahraniční odborná literatura a dokumenty	13
1.3 Výzkumy zaměřené na profesní rozvoj a další vzdělávání učitelů	18
2. Výklad základních pojmů	20
2.1 Profesní rozvoj učitele	20
2.2 Profese „učitel“	22
2.3 Pojem učitel-pedagogický pracovník	24
2.4 Legislativní vymezení profese učitel-pedagogický pracovník	26
2.5 Učitel a celoživotní vzdělávání	28
II. Historický přehled dalšího vzdělávání učitelů v českých zemích a v Československu od tereziánských reforem do roku 1989	32
1. Vytváření novodobé školské soustavy a počátky dalšího vzdělávání učitelů	32
2. Další vzdělávání učitelů a školský zákon z r. 1869	34
3. Situace za první Československé republiky	35
4. Další vzdělávání učitelů po r. 1945	38
III. Trendy dalšího vzdělávání učitelů v zahraničí	41
1. Komparativní materiály k dalšímu vzdělávání učitelů	41
2. Vývoj dalšího vzdělávání učitelů v zahraničí	42
3. Klíčové problémy dalšího vzdělávání učitelů v zahraničí	43
4. Centralizace či decentralizace a odpovědnost státu za další vzdělávání učitelů	49
5. Institucionální struktury ve vybraných zemích	51
IV. Teoretické otázky dalšího vzdělávání učitelů	59
1. Základní vymezení	59
2. Cíle a úkoly dalšího vzdělávání učitelů	60
3. Další vzdělávání jako rozvoj profesních kompetencí	64
4. Modely dalšího vzdělávání učitelů vzhledem ke sledovaným kompetencím	68
5. Institucionalizace	70

215

6. Profesionalizace	77
7. Vzdělavatelé učitelů	77
8. Vzdělávací programy	79
9. Realizace dalšího vzdělávání učitelů	81
V. Klasifikace druhů dalšího vzdělávání učitelů	86
1. Kvalifikační vzdělávání	88
2. Průběžné další vzdělávání	92
2.1 Kurzy a podobné vzdělávací akce	93
2.2 Soustavná metodická a servisní činnost zařízení pro další vzdělávání učitelů	93
3. Specifické druhy dalšího vzdělávání učitelů	96
4. Certifikace dalšího vzdělávání učitelů	98
VI. Další vzdělávání učitelů a současné české školství	101
1. Situace před r. 1989	101
2. Konsolidace dalšího vzdělávání učitelů po r. 1989	102
3. Zrušení sítě dalšího vzdělávání učitelů v r. 1991	103
4. Obnova sítě dalšího vzdělávání učitelů v letech 1992–95	104
4.1 Instituce na úrovni okresů	105
4.2 Instituce na úrovni regionů	114
5. Proměny podmínek dalšího vzdělávání učitelů 1996–1999	126
5.1 Návrhy koncepčních materiálů pro další vzdělávání učitelů	126
5.2 Zvýšení přímé vyučovací povinnosti a vliv tohoto opatření na další vzdělávání	127
5.3 Změna financování dalšího vzdělávání učitelů	134
6. Vliv reformy státní správy a samosprávy na další vzdělávání učitelů – r. 2000	140
VII. Závěr	143
VIII. Summary	147
IX. Klíčová slova	150
X. Seznam grafů, tabulek a modelů	151
XI. Zkratky institucí a dalších důležitých pojmů	152
XII. Literatura	156
XIII. Přílohy	156
1. Výzkumné projekty z oblasti dalšího vzdělávání učitelů	174
2. Legislativní normy pro další vzdělávání učitelů	177